

Google-sukupolvi ja kirjan kuolema? Nuorten aikuisten lukemisen tavat

Juha Herkman, 14.3.2012

Uudet lukemisyhteisöt -projekti

- Uudet lukemisyhteisöt, uudet lukutavat (Uulu 2010-2012)
- Johtaja Mikko Lehtonen, tutkija Eliisa Vainikka
- Rahoittaja Helsingin Sanomien säätiö (HS säätiö)
- Hankkeessa tutkitaan lukemisen ja tekstien vastaanoton tapojen muutoksia verkkomedian aikakaudella
- Sosiokulttuurinen lukutaitokäsitys
- Muuttuuko yksilöllinen lukeminen sosiaalisen median ja uusien lukulaitteiden myötä yhteisölliseksi ja tuotannolliseksi lukemiseksi?
- Kohteena ns. google-sukupolven nuoret aikuiset
- Uulu-blogi: <http://uulu.wordpress.com/>

Tutkimuskysymykset

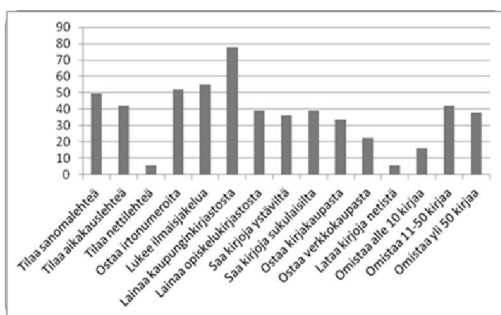
- Mitä Google-sukupolven nuoret aikuiset lukevat uudessa vertaiskulttuurissa?
- Miten he lukevat (silmäily vs. keskittyminen, vastaanottaminen vs. tuottaminen)?
- Miten lukemisen kohteet löydetään, mikä vaikuttaa niiden valitsemiseen?
- Missä suhteessa lukeminen ja vastaanottaminen ovat oman materiaalin tuottamiseen?
- Mihin kaikkeen muuhun toimintaan lukeminen kytkeytyy?
- Miten edellä mainitut kysymykset liittyvät erilaisiin lukemisen yhteisöihin?

Aineistot ja menetelmät

- Kysely (N=323): Pirkanmaan oppilaitokset
- Mediapäiväkirjat (15)
- Teemahaastattelut (15)
- Kolmen fokusryhmän haastattelut

- Nuorten aikuisten mediankäytön tavat
- Lukeminen osana mediankäyttöä
- Oma tuotanto osana mediankäyttöä
- Yhteisöllisyyden merkitys lukemisen käytännöissä
- Tässä poimintoja erityisesti kirjaan liittyvistä tuloksista

Painotuotteiden hankinta ja omistus (prosenttia vastaajista)

Suosituimmat kirjat

- Fantasiagenre (fantasia sukupolvikokemuksena)
- J. R. R. Tolkien, J. K. Rowling, S. Meyer, G. R. R. Martin
- Ulkomaiset dekkarit: D. Brown, S. Larsson
- Kotimaiset uutuudet, klassikot ja dekkarit: R. Pulkkinen, M. Rimminen, I. Remes, V. Linna, M. Y. Joensuu
- Sukupolvimuutos (vrt. Katarina Eskolan tutkimukset)
- Suuri osa kirjojen lukemisesta liittyy opiskeluun
- Valitusvirsi: liian vähän aikaa itse valitun (kauno)kirjallisuuden lukemiseen

Painetun kirjan arvostus

- Kirja erinomainen käyttöliittymä
- "Koska nautin siitä, että saan pitää paperia käsissäni, tuntee sen sormissani kun käänän sivua ja haistaa kirjan. Kuvaruutu ei yhtään heitä eikä silmiä satu läheskään niin paljon kun lukee painettua sanaa. Kirjoissa on jotain sellaista mitä ei mikään digitaalinen väline voi ikinä korvata."
- "... käytän OIKEITA kirjoja, ei tule silmät kipeeks ja kirjaa voi kantaa mihin vaan...jos kirjatkin pitää nykyään lukea netistä niin ei hyvin mene..."
- Jopa kaikkein "diginatiiveimmat" haastateltavat haaveilivat kirjajhylyn täyttämisestä

Painettu vs. e-kirja

Painettu kirja

- Miellyttävä käyttää
- Pitkät perinteet/ kulttuurinen arvostus
- Säilyvyys, kestohyödyke
- Hyvät valikoimat
- Saatavuus voi olla hidas ja epävarma
- Paperi epäekologinen materiaali

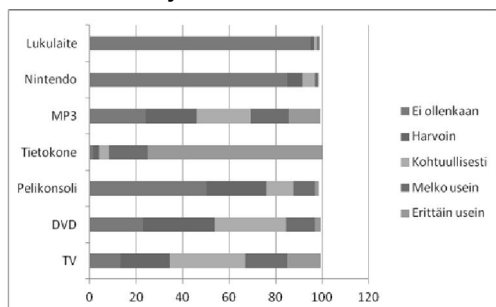
E-kirja (e-julkaisut)

- Käyttöliittymät tökkivät: ruudulta lukeminen/ lukulaitteiden suojauskäytännöt
- Hinta?
- Epävarmuus, kertakäyttöisyys
- Suppeat valikoimat
- Nopeus
- Ekologisuus

Mutta...

- Internet suosituin media
- 86 prosenttia vastaajista Facebookissa
- Ajankäyttö: yli 60 prosenttia käytti sosiaalista mediaa vähintään tunnin päivässä (arjen medioituminen)
- Henkilö- ja yhteisöviestintä vs. tuotetun sisällön kulutus
- Sisältöjen ilmaisuus ("pre-paid sukupolvi")
- Esim. verkkolehdet (n. puolet tilasi painetun lehden)
- Simultaanikäyttö, "multi-tasking"
- E-julkaisuja jo paljon hyötykäytössä, esim. opiskelussa
- Google-sukupolvi ei täysin tiedosta muutosta?

Medialaitteiden käyttöihteys vastaajien itse arvioimana

Nuorten aikuisten lukijatyyppit

Lukijatyyppi (tyypin yleisyys aineistoissa)	Tyyppin luonnehdinta	Lukemisen yhteisöllisyys
<i>Printterit</i> (5.)	Arvostavat painotuotteita, myös painettuja lehtiä. Hyökkivät e-julkaisuja. Tuostavat pidemmät tekstit internetistä.	Lukemisen valmiista ja kokemuksista keskustellaan kasvokkain. Internetiä käytetään henkilöviestintään ja tiedonhakuun.
<i>Tuottajat</i> (4.)	Tuottavat aktiivisesti sisältöä: tekstiä, kuvia, videoita. Julkaisevat sisältöjä blogissa, nettisivuilla ja -foorumilla.	Käyttävät yhteisöjä julkaisujen yksisoini ja reflektiivina. Ovat usein aktiivisia johonkin aiheeseen keskittyneessä yhteisössä, mutta tekevät eroa muihin yhteisöihin.
<i>Kirja-hifistit</i> (3.)	Ihannoivat ja arvostavat kirjaa, mutta ovat muuten sisäistäneet verkkoviestintään ja internetin tekstikäytännöt.	Mukana verkon viestintä- ja "narrakayhteisöissä", joiden tekstikäytännössä paljon yhteisöllistä. Kirjan lukeminen yksityinen kokemus.
<i>Kommunikaattorit</i> (2.)	Mediakäytössä viestintä on pääroolissa, eikä sisällön kuluttaminen ole niin tärkeää. Yhteyspito ystäviin korostuu.	Aktiivisia verkon yhteisöpalveluiden käyttäjiä. Pääosassa yhteisöllinen henkilöviestintä. Lukusuositukset verkosta.
<i>Mikserit</i> (1.)	Yhdistävät erityisesti tuottajan ja kommunikaattorin piirteitä niin, että kumpikaan ei välttämättä korostu tai saa määrävää roolia.	Osailevat monin eri tavoin verkkoyhteisöihin, mutta eivät saa niissä korostunutta roolia.

Kirjan tulevaisuus

- Lukemiseen sosiaalisten vs. mediaympäristö (pysyvyys vs. muutos)
- Aikalaistutkimus vs. tulevaisuuden ennustaminen
- Lukulaitteiden, älypuhelimien ja tablettien leviäminen vaa'ankieliasemassa (vrt. NextMedia, eReading)?
- Käyttöliittymien ja hintojen kehitys
- Rakenteelliset muutokset vs. "ruohonjuuritaso"
- Lyhyet tekstimuodot – kommunikaatio – pitkät narratiivit
- Elämänvaihe: ajankäyttö ja makutottumukset
- Vrt. pelit ikäluokkaa "jakavana" kokemuksena
- Muutoksen tiedostaminen, kirjan myyntityy?
